Кафедра теорії, історії та філософії права
Навчально-науковий інститут права та психології
Кафедра психології

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«СУЧАСНА МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

Статус дисципліни	обов'язкова
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Ступінь вищої освіти	магістр
Галузь знань	D «Бізнес, адміністрування та право»
Спеціальність	D4 «Публічне управління та адміністрування»
Освітня програма	Публічне управління та адміністрування
Форми здобуття вищої освіти	заочна
Мова навчання	українська
Форма підсумкового контролю	залік

Прізвище, ім'я, по батькові науково-педагогічного працівника, який веде дисципліну науковий ступінь, вчене звання посада профайл викладача	**Полудьонна Наталія** – кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри теорії, історії та філософії права; https://scholar.google.com/citations?user=rPgaRxUAAAAJ&hl=uk
Контактний тел.	Телефон **(044) 245-24-69**, внутрішній номер тел. **11-25**
Електронна адреса	k001@navs.edu.ua
Консультації	Очні: *(відповідно до окремого графіка кафедри)* Онлайн: електронною поштою, ZOOM пн-пт з 9:00 до 16:00
Сторінка навчальної дисципліни на офіційному вебпорталі НАВС	https://osvita.navs.edu.ua/md/course/view.php?id=444

1. Стислий опис навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є опанування знаннями з методології та організації науково-дослідної діяльності, сприяння розвитку наукового світогляду, творчого мислення та готовності до здійснення наукових і прикладних досліджень у сфері публічного управління та адміністрування.

Тривалість – 3 кредити, загальна кількість годин – 90; годин аудиторних – 14, самостійної роботи – 76.

Форми та методи навчання: інституційна (очна (денна), заочна); частково-пошукові, проблемні; дальтон-технологія; активні та інтерактивні, інформаційні й евристичні («мозковий штурм», синектики, Сократів діалог, аналогій, стоп-кадр, ПОПіВ-формула, дискусія, термінологічний бій, синтез думок), метод ситуацій (ситуація-вправа, ситуація-оцінка, ситуація-проблема, ситуація-ілюстрація), імпульс-повідомлення, ділові та рольові ігри, незакінчені речення, складання коментованої схеми навчального питання.

Форми контролю та методи контролю: усне та письмове опитування. *Контроль самостійної* здійснюється шляхом перевірки виконаних завдань, передбачених програмою.

Методи *поточного контролю:*

- усне опитування (бліц-опитування, фронтальне опитування);
- робота за індивідуальними завданнями;
- тестування;
- поняттєве вправляння;
- групові завдання, що передбачають розв'язання або підготовку проблемних ситуацій.

При поточному контролі оцінюються усні виступи, вирішення практичних завдань і тестів, творчі й проектні роботи.

Методи *підсумкового контролю*: усна відповідь або тестування.

При підсумковому контролі застосовується 100-бальна шкала оцінювання, а також національна система (відмінно, добре, задовільно, незадовільно) та система ECTS (A, B, C, D, E, F, FX).

Пререквізити: комунікативна діяльність у публічному управлінні.

Постреквізити: усі освітні компоненти, що забезпечують підготовку здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти до виконання магістерського дослідження; кваліфікаційна робота магістра.

Перелік компетентностей, які забезпечує навчальна дисципліна, програмні результати навчання («hard skills»)

для здобувачів ступеня вищої освіти магістра
зі спеціальності D4 «Публічне управління та адміністрування»

Програмні результати Навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач

РН01. Знати теоретичні та прикладні засади вироблення й аналізу публічної політики, основ та технологій прийняття управлінських рішень; РН04. Використовувати сучасні статистичні методи, моделі, цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення для розв'язання складних задач публічного управління та адміністрування; РН07. Вміти розробляти національні/регіональні програмні документи щодо розвитку публічного управління, використовуючи системний аналіз і комплексний підхід, а також методи командної роботи; РН11. Розробляти обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції, враховувати цілі, наявні законодавчі, часові та ресурсні обмеження, оцінювати політичні, соціальні, економічні та екологічні наслідки варіантів рішень; РН12. Планувати і здійснювати наукові та прикладні дослідження у сфері публічного управління та адміністрування, включаючи аналіз проблематики, постановку цілей і завдань, вибір та використання теоретичних та емпіричних методів дослідження, аналіз його результатів, формулювання обґрунтованих висновків.	**Загальні компетентності,** якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти: ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; ЗК03. Здатність розробляти та управляти проєктами; ЗК04. Здатність удосконалювати й розвивати професійний, інтелектуальний і культурний рівні; ЗК05. Здатність приймати обґрунтовані рішення та використовувати сучасні комунікаційні технології; ЗК07. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). **Спеціальні компетентності:** СК03. Здатність організовувати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів та технологій, зокрема розробляти заходи щодо впровадження електронного урядування в різних сферах публічного управління та адміністрування; СК04. Здатність визначати показники сталого розвитку на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях; СК07. Здатність самостійно готувати проєкти нормативно-правових актів, аналітичні довідки, пропозиції, доповіді, надавати експертну оцінку нормативно-правовим актам на різних рівнях публічного управління та адміністрування; СК08. Здатність розробляти стратегічні документи розвитку соціально-економічних систем на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях; СК09. Здатність здійснювати наукову та дослідницьку діяльність у сфері публічного управління та адміністрування

Перелік компетентностей, розвитку яких сприяє вивчення навчальної дисципліни («soft skills»):

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність проводити дослідження на відповідному рівні;
- здатність генерувати нові ідеї (креативність);

– індивідуальних: властивість приймати рішення та вирішувати проблеми; позитивне мислення та оптимізм;

– управлінських: уміння вирішувати проблемні ситуації.

4. Структура навчальної дисципліни та тематика навчальних занять

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи в розрізі тем
Тема 1. Методологія науково-дослідної роботи	лекційне заняття (2 год.), семінарське заняття (2 год.)	1. Здійснити порівняльний аналіз фундаментальних та прикладних форм наукових досліджень. 2. Здійснити порівняння запропонованих науковцями визначень поняття «методологія». Оберіть з них, на вашу думку, більш зрозуміле. Відповідь обґрунтуйте. 3. Схематично зобразити структуру методології та охарактеризувати її складові. 4. Для дискусії обґрунтуйте відповідь на питання: - Чи може методологія науки існувати як самостійна підсистема прийомів та засобів пізнання? 5. Виявити особливості наукового пізнання (робота у підгрупах). 6. Наведіть приклади відомих вам наукових шкіл з галузей «Права» та оформіть в таблицю за схемою: лідери, досліджувані проблеми, послідовники лідера(учні). ***Додатково:*** 1. Провести класифікацію наукових досліджень за ознаками: -за напрямом розвитку виробництва; -за ступенем важливості; -за науковим рівнем; -за джерелом фінансування. 2. Створити структурно-логічну схему етапів проведення наукових досліджень. 3. Підготовка до контрольної роботи в розрізі теми. 4. Розробити структурно-логічну схему «Двоконтурна структура процесу пізнання». Обґрунтувати свою позицію. Групова робота з нормативними документами. Завдання: проаналізувати функції державних органів щодо організації та управління наукою в Україні; Закон України «Про наукову та науково-технічну діяльність» щодо суб'єктів НДД.
Тема 2. Форми наукових документів: вимоги та внутрішня логіка	семінарське заняття (2 год.), практичне заняття (2год.)	1. Складання словника категоріально-поняттєвого масиву з теми. 2. Опрацювати ДСТУ 3008-2015 «Документація. звіти у сфері науки і

		техніки.//Структура і правила оформлення». гармонізований з міжнародним стандартом ISO 5966:1982 «Documentation Presentation of scientific and technicalr eports» – Видання офіційне – Київ. щодо подання і оформлення наукових звітів. 3. Виконання вправ з оформлення посилань на різні форми наукових публікацій. 4. Опрацювати вимоги до структури й оформлення наукових документів, зокрема наукових звітів, тез, статей, анотацій, рецензій, оглядів джерел та кваліфікаційних робіт. 5. Охарактеризувати особливості наукової мови: точність, логічність, доказовість, послідовність, термінологічність, об'єктивність. 7. Виконати вправи з оформлення посилань на різні форми наукових публікацій. 8. Підготувати есе або рецензію на запропоноване джерело наукової інформації. 9. Здійснити порівняльну характеристику основних форм наукових документів: тез, статті, реферату, анотації, рецензії, огляду джерел, звіту про результати дослідження. 10. Проаналізувати запропонований науковий текст і визначити функціонально-лексичні, логічні та структурні помилки.
Тема 3. Загальна характеристика методів науково-управлінських досліджень.	лекційне заняття (2 год.), семінарське заняття (2 год.), практичне заняття (2год.)	1. Здійснити ранжування за глибиною змісту понять «науковий метод», «метод», «метод науки», «методика». 2. Застосування статистичного методу для досліджуваного явища з метою підтвердження його стабільності чи динаміки (за власним вибором). 3. Здійснити порівняльний аналіз методів узагальнення та порівняння. 4.Здійснити порівняльний аналіз переваг та недоліків методів: спостереження, анкетування, опитування, тесту, експерименту. Результати оформити у таблицю. 5. Застосовуючи метод експертних оцінок, дайте висновок щодо досліджуваних фактів (за власним вибором). Результат візуалізувати у

		вигляді діаграми (графіка, шкали). 6. У процесі самостійного опрацювання спеціальної літератури (2-5 найменувань за вибором) ознайомитись із специфікою методу бесіди/інтерв'ю, їх дослідницькими функціями. Виокремити алгоритм підготовки до бесіди/інтерв'ю з респондентом та вступу з ним у контакт. 7. Розробити план власної бесіди/інтерв'ю з респондентами (5-10 осіб). Провести бесіду/інтерв'ю із фіксацією результатів. Здійснити їх належну обробку. 8. У процесі самостійного опрацювання спеціальної літератури (2-5 найменувань за вибором) ознайомитись зі специфікою методу анкетування. Визначити основні види анкет та їх значення в процесі проведення наукового дослідження. 9. Підібрати два типи анкет (з відкритими та закритими запитаннями). Провести анкетування (5-10 осіб) із фіксуванням результатів, здійснити їх належну обробку. 10. Складання словника категоріально-понятєвого масиву з теми навчальної дисципліни. 11. Написання есе (рецензію) на запропоноване джерело наукової інформації. 12. Виконання вправ з оформлення посилань на різні форми наукових публікацій. 13. Написання анотації на запропоновану статтю (окремий розділ навчального посібника Колесников О.В. Основи наукових досліджень. 2-е вид. випр. та доп.: навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 144 с.). 14. Здійснити аналіз запропонованого наукового тексту та знайти функціонально-лексичні та логічні помилки. 15. Підготовка до контрольної роботи в розрізі теми. Тестування з теми.

5. Основні інформаційні джерела

1. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 26.11.2015 № 848-VIII щодо мети і завдань державної політики з наукової та науково-технічної діяльності.

2. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII.
3. ДСТУ 3008:2015. Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання.
4. ДСТУ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання.
5. Вдовенко Н. М., Сокур Л. В., Михальчишина Л. Г. Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності : методичні вказівки. Київ : НУБіП України, 2021. 100 с.
6. Методологія наукових досліджень з державного управління : хрестоматія / упоряд. : С. В. Загороднюк, О. Л. Євмєшкіна, В. В. Лещенко ; за заг. ред. д-ра політ. наук К. О. Ващенка. – К. : НАДУ, 2014. – 180 с. – (Бібліотека науковця). – Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://academy.gov.ua/NMKD/library_nadu/Monografiy/9a8102d3-d0b4-4cdb-8eeb-91dbfa6a6c46.pdf
7. Шейко В.М., Кушнаренко Н.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: Підручник. – 7-є видання, перероблене і доповнене. – К.: Знання, 2010. – 295 с.
8. Методологія публічного управління : навч посіб./ уклад. І. В. Шпекторенко. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2018. 120 с.
9. Конверський А.Є. Основи методології та організації наукових досліджень: Навч. посіб. для студ., курсантів, аспірантів та ад'юнктів / за ред. А.Є. Конверського. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 352 с.

6. Технічне обладнання та програмне забезпечення навчальної дисципліни:

– пакет програмних продуктів Microsoft Office, а саме: Microsoft Word, Microsoft Excel, Microsoft PowerPoint та ін.;

– програма та силабус навчальної дисципліни, тексти лекцій, плани семінарських і практичних занять, завдання для самостійної роботи, контрольні питання, тестові завдання, приклади наукових документів, фрагменти наукових текстів для аналізу, навчально-методичні матеріали, розміщені на офіційному вебпорталі НАВС «Дистанційні курси».

Для забезпечення освітнього процесу можуть використовуватися мультимедійна система з можливостями візуальної презентації навчальних матеріалів у вигляді слайдів, схем, таблиць, аудіо- та відеоматеріалів, мультимедійний проєктор, комп'ютер / ноутбук / планшет, інтерактивна дошка.

Використання технічних засобів і програмного забезпечення має допоміжний характер і спрямоване на забезпечення наочності навчального матеріалу, організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти та підтримки освітньої взаємодії під час вивчення навчальної дисципліни.

- для забезпечення можливості організації дистанційного навчання може використовуватися платформа Zoom, середовище Classroom, Moodle «Мудл».

7. Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання здійснюється з дотриманням основних нормативних документів Національної академії внутрішніх справ, зокрема:

– Положення про організацію освітнього процесу в Національній академії внутрішніх справ;

– Положення про розроблення програм навчальних дисциплін і силабусів у Національній академії внутрішніх справ;

– Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти в Національній академії внутрішніх справ;

– Положення про ліквідацію академічної заборгованості та академічної різниці в Національній академії внутрішніх справ;

– інших нормативних документів НАВС, що регламентують організацію освітнього процесу, оцінювання результатів навчання, дотримання академічної доброчесності та порядок відпрацювання академічної заборгованості.

Нормативні документи розміщені на офіційному вебпорталі НАВС у розділі організаційно-методичного забезпечення освітнього процесу: https://okop.navs.edu.ua/l%D1%96ve-menyu/zagaln%D1%96-pitannya-organ%D1%96zacz%D1%96jno-metodichnogo-zabezpechennya-osv%D1%96tnogo-proczesu.html

Політика щодо термінів виконання та перескладання

Умовами допуску до підсумкового контролю є активна робота під час семінарських і практичних занять, позитивні результати поточного контролю з тем навчальної дисципліни, виконання завдань самостійної роботи, опрацювання рекомендованих джерел і виконання видів навчальної роботи, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни.

Перескладання, ліквідація академічної заборгованості та повторне вивчення навчальної дисципліни здійснюються відповідно до нормативних документів НАВС. Зокрема, Положення про ліквідацію академічної заборгованості та академічної різниці визначає підстави й порядок ліквідації академічної заборгованості, академічної різниці та повторного вивчення навчальних дисциплін.

Перескладання тем може реалізовуватися у таких формах:

– усне або письмове опитування;

– рецензування відповідей і письмових робіт;

– обговорення проблемних питань;

– виконання практичних або самостійних завдань;

– написання есе, анотації, рецензії, порівняльної характеристики або методологічного обґрунтування теми дослідження.

Політика щодо академічної доброчесності

Здобувачі вищої освіти мають дотримуватися принципів академічної доброчесності, поважати авторські права, не допускати академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації, списування, необґрунтованого запозичення чужих ідей, результатів або текстів.

Під час виконання навчальних завдань здобувачі повинні коректно використовувати наукові джерела, дотримуватися вимог цитування, посилання на використані джерела, самостійно формулювати висновки та належно представляти результати власної навчальної й дослідницької роботи.

Поточному контролю підлягають:
– глибина, повнота й обґрунтованість відповіді;
– володіння понятєво-категоріальним апаратом методології науки;
– здатність пояснювати сутність наукового дослідження, його етапи, структуру та логіку;
– уміння аналізувати наукові джерела;
– уміння визначати проблему, об'єкт, предмет, мету, завдання і методи дослідження;
– розуміння особливостей наукової мови та форм наукових документів;
– якість виконання письмових завдань, тестів, есе, анотацій, рецензій, порівняльних таблиць, структурно-логічних схем;
– участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття, роботі в парах і малих групах;
– самостійність виконання навчальних завдань;
– систематичність роботи на заняттях і під час самостійного опрацювання матеріалу.

Політика щодо відвідування

Відвідування лекційних, семінарських і практичних занять є важливою складовою вивчення навчальної дисципліни. Очікується, що здобувачі вищої освіти беруть участь у навчальних заняттях, виконують завдання самостійної роботи, готуються до обговорення навчальних питань і своєчасно подають виконані роботи.

Пропущені семінарські та практичні заняття відпрацьовуються в обов'язковому порядку відповідно до вимог організації освітнього процесу в Національній академії внутрішніх справ.

https://okop.navs.edu.ua/assets/files/example3/polozh_oop.pdf
https://okop.navs.edu.ua/assets/files/2021/polozhennia_pnd_sylabus_navs.pdf
https://okop.navs.edu.ua/assets/files/example3/%D0%BF%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%92%D0%A1%D0%97%D0%AF%D0%9E.pdf
https://okop.navs.edu.ua/assets/files/example3/pol_likv_zaborg.pdf
Під час занять здобувачі вищої освіти працюють у такому форматі:
усне опитування
- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих нормативних та доктринальних джерелах;
- уміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку й розвитку;
- характер відповідей на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);

практичні завдання

- уміння застосовувати теоретичні положення у вирішенні проблем;
- уміння аналізувати достовірність одержаних результатів.

Політика вивчення та викладання навчальної дисципліни здійснюється з дотриманням основних нормативних документів Національної академії внутрішніх справ:

https://okop.naiau.kiev.ua/assets/files/example3/organization.pdf
https://okop.naiau.kiev.ua/assets/files/example3/quality.pdf

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	**Залік**	
	Оцінка ECTS	*Оцінка за національною шкалою*
90-100	A	Зараховано
82 – 89	B	Зараховано
75 – 81	C	Зараховано
64 – 74	D	Зараховано
60 – 63	E	Зараховано
0 – 59	F	не зараховано

Розробник: **Наталія ПОЛУДЬОННА**

Силабус схвалено на засіданні кафедри теорії, історії та філософії права Національної академії внутрішніх справ, протокол від 16.07.2026 № 22.

Завідувач кафедри теорії,
історії та філософії права **Юрій КРИВИЦЬКИЙ**

Силабус схвалено на засіданні кафедри психології ННІПП
06 серпня 2026 року, протокол № 27

Завідувач кафедри психології,
ННІПП НАВС, кандидат психологічних
наук, доцент **Наталія ПОЛУДЬОННА**